



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 51/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 8 K 57/2018-1769 z 13. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 29. decembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 11 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy a čl. 36 listiny a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a tiež priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že pred okresným súdom je pod sp. zn. 8 K 57/2018 vedené konkurzné konanie (ďalej len „konkurzné konanie“) na majetok úpadcu, [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „úpadca“). Sťažovateľka sa ako akcionár úpadcu s 35,56 % podielom na jeho základnom imaní, návrhmi zo 17. septembra 2018 a z 15. októbra 2018 domáhala vstupu ako intervenienta

do konkurzného konania na strane úpadcu (dlžníka). Okresný súd uznesením č. k. 8 K 57/2018-910 zo 4. septembra 2019 rozhodol, že vstup sťažovateľky ako intervenienta na strane dlžníka v konkurznom konaní nie je prípustný. Sťažovateľka, stále sa označujúc ako intervenient na strane úpadcu, podaním z 31. augusta 2021 v znení jeho doplnenia z 10. októbra 2021 navrhla, aby okresný súd zrušil konkurz na majetok úpadcu z dôvodu neexistencie riadneho vykonateľného rozhodnutia súdu. Okresný súd touto ústavnou sťažnosťou (v poradí treťou v konaní okresného súdu pod sp. zn. 8 K 57/2018, pozn.) napadnutým uznesením návrh sťažovateľky na zrušenie konkurzu na majetok úpadcu odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že závery okresného súdu v napadnutom uznesení sú nesprávne a majú za následok porušenie jej základného práva na súdnu ochranu a základného práva vlastniť majetok. Naďalej argumentuje v prospech takého výkladu a uplatnenia príslušnej zákonnej úpravy, na základe ktorých by jej mal byť umožnený vstup do konkurzného konania ako intervenienta na strane úpadcu. Zastáva názor, že jej vylúčením z konkurzného konania ako intervenienta na strane úpadcu bolo porušené jej právo na prístup k súdnej ochrane podľa čl. 46 ústavy. Podľa nej reštriktívna interpretácia intervencie zo strany okresného súdu nezodpovedá materiálne chápanej podstate ochrany základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Vo svojej ústavnej sťažnosti namieta aj správnosť postupu okresného súdu pri doručovaní súdnych rozhodnutí v konkurznom konaní úpadcovi. Svoju argumentáciu týkajúcu sa neexistencie riadneho vykonateľného rozhodnutia, ktorou odôvodňuje svoj návrh na zrušenie konkurzu, zakladá na nezákonnosti rozhodnutia súdu, ktorým mala byť preukázaná pohľadávka navrhovateľa na vyhlásenie konkurzu, z dôvodu, že konajúci súd nebol správne obsadený, keď vo veci rozhodoval samosudca, a nie senát. Nezohľadnením formálnych a materiálnych predpokladov zákonnosti súdneho rozhodnutia, ktoré bolo podkladom na začatie konkurzného konania a vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu, sa podľa sťažovateľky okresný súd dopustil zásahu do základného práva vlastniť majetok nielen úpadcu, ale aj sťažovateľky ako jeho akcionára. Sťažovateľka je toho názoru, že odmietnutím jej návrhu ako intervenienta na zrušenie konkurzu bez toho, aby sa okresný súd zaoberal skutkovou a právnu stránkou veci a aby preveril sťažovateľkou namietané skutočnosti, došlo k porušeniu jej v ústavnej sťažnosti označených základných práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces:

4. Ústavný súd v súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu opakovane uvádza, že podľa konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov ani opravnou inštanciou všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je

zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09, II. ÚS 332/2018, IV. ÚS 540/2018).

5. Ústavný súd teda skúmal, či sa okresný súd odchyľil od ústavne prípustného výkladu a aplikácie pre posudzovanú vec relevantných právnych noriem.

6. Okresný súd v úvode odôvodnenia ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia konštatuje, že sťažovateľku nie je možné považovať za intervenienta na strane úpadcu. Podľa okresného súdu primeraná aplikácia ustanovení Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v konkurznom konaní v prípade, ak určitú otázku výslovne neupravuje zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), je možná, ak to samotná povaha konkurzného konania alebo jeho účel priamo nevylučuje. Aplikáciu inštitútu intervencie v konkurznom konaní vylučuje povaha a účel konkurzného konania. Účelom konkurzného konania je dosiahnutie čo najvyššieho upokojenia veriteľov úpadcu v čo najkratšej dobe a s čo najnižšími nákladmi (veriteľov, ktorí si prihlásili spôsobom predpokladaným v zákone svoje pohľadávky do konkurzu). Okresný súd v ústavnou sťažnosťou napadnutom uznesení ďalej konštatuje, že sťažovateľka je účastníkom konkurzného konania, keďže je veriteľom úpadcu. Podľa okresného súdu táto skutočnosť pojmovovo vylučuje, aby sťažovateľka mohla vystupovať ako intervenient na strane úpadcu, keďže intervenient je subjekt *sui generis* odlišný od strán sporu, resp. účastníkov konania. Okresný súd v odôvodnení ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia následne v stručnosti reaguje na dôvody zrušenia konkurzu uvádzané sťažovateľkou. K údajnému nedoručovaniu rozhodnutí súdu úpadcovi okresný súd uvádza, že aj ak by bol procesný postup pri doručovaní nesprávny, nevedol by k „nulitnosti“ rozhodnutia, o ktorú by išlo, ak by rozhodnutie vydal orgán, ktorý na jeho vydanie nie je oprávnený. Rovnako, prípadné nedostatky procesného postupu konkurzného súdu pri doručovaní by mohol namietat úpadca, ktorému by mohli byť upreté jeho procesné oprávnenia, nie však sťažovateľka ako konkurzná veriteľka. Tá môže namietat v rozsahu predpokladaným zákonom len úkony súdu, ktoré by boli v neprospech sťažovateľky ako konkurznej veriteľky. Podľa okresného súdu všetky rozhodnutia boli úpadcovi účinne doručené v súlade so zákonom, a to zverejnením v Obchodnom vestníku v súlade s § 199 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, čím mal úpadca zachovanú plnú možnosť realizácie jeho procesných práv v konkurznom konaní. Okresný súd sa v ústavnou sťažnosťou napadnutom uznesení napokon zaoberal aj námietkou sťažovateľky spochybňujúcou rozsudok, ktorý k návrhu na vyhlásenie konkurzu predložil navrhovateľ. Pretože v rozhodovanej veci neboli naplnené dôvody na zrušenie konkurzu podľa § 102 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, okresný súd návrh sťažovateľky na zrušenie konkurzu odmietol.

7. Keďže podstatná časť sťažostnej argumentácie sťažovateľky, ktorou odôvodňuje porušenie svojich základných práv, sa týka nepripustenia jej vstupu ako intervenienta na strane úpadcu

v konkurznom konaní, ústavný súd považuje za potrebné už na tomto mieste zdôrazniť, že o neprípustnosti vstupu sťažovateľky ako intervenienta na strane úpadcu v konkurznom konaní okresný súd rozhodol uznesením č. k. 8K/57/2018-910 zo 4. septembra 2019, ktoré už bolo predmetom ústavného prieskumu ústavným súdom v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky v konaní sp. zn. I. ÚS 313/2020, o ktorej ústavný súd svojím uznesením z 23. júna 2020 rozhodol tak, že ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol. V odôvodnení tohto uznesenia sa ústavný súd už vyčerpávajúco vysporiadal s námietkami sťažovateľky, týkajúcimi sa porušenia ňou označených základných práv nepripustením jej vstupu ako intervenienta na strane úpadcu v konkurznom konaní, ktoré sťažovateľka opätovne nastoľuje aj v jej ústavnej sťažnosti posudzovanej v tomto konaní.

8. K ostatnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú rozhodovaciu činnosť, podľa ktorej odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Podstatné pre rešpektovanie práva na spravodlivý proces je, okrem toho, aby sa neprehliadlo právo strany konania byť vypočutou, i to, aby súd posúdil tvrdenia strany konania, resp. skutkový a právny stav prejednávanej veci, hoci sa to explicitne neodráža v jeho rozhodnutí (Z. a E. proti Rakúsku, rozhodnutie Komisie z 13. 10. 1986, sťažnosť č. 10153/82, s. 67 a 74).

9. Ústavný súd je toho názoru, že ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie okresného súdu vyhovuje požiadavkám na odôvodnenie uznesenia podľa § 263 CSP a z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti neobsahuje žiadnu vadu, ktorá by znamenala zásah do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu, resp. jej práva na spravodlivý proces. Interpretáciu a uplatnenie relevantnej zákonnej úpravy okresným súdom a závery, ku ktorým dospel, nemožno označiť za arbitrárne (svojvoľné) a nezákonné, nemajúce oporu v platnom práve.

10. Ani námietka sťažovateľky, že ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie okresného súdu je nezákonné z dôvodu, že v danej veci mal rozhodovať senát, a nie samosudca, nemôže obstáť, keďže zloženie príslušného konkurzného súdu bolo určené podľa príslušnej platnej zákonnej úpravy.

11. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už opakovane konštatoval, že základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v civilnom súdnom konaní (II. ÚS 122/05, III. ÚS 591/2013).

12. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia. Názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok, rešpektuje aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, II. ÚS 75/08, I. ÚS 204/2010).

13. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy a čl. 36 listiny a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, je zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona

č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok:

14. K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj v súvislosti s námietkou porušenia základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a čl. 11 listiny napadnutým uznesením okresného súdu. Základné právo vlastníť majetok je právom hmotnoprávnej povahy. Sťažovateľka jeho porušenie argumentačne odvíjala od namietaného porušenia jej práva procesnej povahy – základného práva na súdnu ochranu, resp. jej práva na spravodlivý súdny proces. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľky, nevyhnutným predpokladom porušenia jej hmotného práva vlastníť majetok by bol záver o tom, že došlo k porušeniu jej procesných práv. Keďže ústavný súd vylúčil možnosť porušenia označených procesných práv sťažovateľky napadnutým uznesením okresného súdu, rovnako dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľky aj v časti, ktorou namietala porušenie svojho označeného hmotného práva.

15. Ústavný súd je toho názoru, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a čl. 11 listiny. V ústavnom sťažnosťou napadnutom uznesení okresného súdu nezistil taký výklad a aplikáciu zákonných predpisov rozhodných pre posudzovanú vec, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom vlastníť majetok. S prihliadnutím na zákonnosť ústavnom sťažnosťou napadnutého uznesenia okresného súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v časti namietajúcej porušenie jej základného práva vlastníť majetok.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže tieto by mali opodstatnenie len v prípade, ak by ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 26. januára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu